

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

Вищого навчального закладу

«Національна академія управління»

д.е.н., професор

«01»

липень

2026 рік

Сергій ЄРОХІН

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Гаєвського Олега Сергійовича на тему:
«Призначення покарання за сукупністю вироків
у кримінальному праві України»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за
спеціальністю 081 «Право», галузь знань 08 «Право»**

Дисертація Гаєвського Олега Сергійовича на тему: «Призначення покарання за сукупністю вироків у кримінальному праві України», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», галузь знань 08 «Право», виконана на кафедрі публічного та приватного права Вищого навчального закладу «Національна академія управління». Науковим керівником призначено к.ю.н., доцента, завідувача кафедри публічного та приватного права Козакову Ірину Віталіївну.

За підсумками аналізу результатів виконання здобувачем освітньо-наукової програми, індивідуального плану, розгляду теоретичних та практичних положень дисертації, а також за підсумками проведення розширеного засідання кафедри публічного та приватного права ВНЗ «Національна академія управління», визначено наступне.

Актуальність теми дослідження зумовлена розвитком кримінального права України в умовах європейської інтеграції, що передбачає гармонізацію національного законодавства з правом Європейського Союзу та впровадження європейських стандартів кримінальної юстиції. Це обумовлює необхідність удосконалення механізму призначення покарання відповідно до принципів верховенства права, законності, правової визначеності та пропорційності. Особливого значення набувають питання призначення покарання за сукупністю вироків, оскільки саме застосування статті 71 Кримінального кодексу України забезпечує визначення остаточного покарання особі, яка після попереднього засудження, але до повного відбуття покарання, вчинила нове кримінальне правопорушення. Водночас чинне кримінальне законодавство не містить законодавчого визначення поняття сукупності

вироків, не встановлює чітких критеріїв її відмежування від сукупності кримінальних правопорушень та не забезпечує належної узгодженості положень кримінального, кримінального процесуального і кримінально-виконавчого законодавства, що зумовлює неоднакове застосування відповідних норм судами.

Практична значущість дослідження визначається широким застосуванням судами правил призначення покарання, передбачених статтями 70 і 71 Кримінального кодексу України, а також необхідністю забезпечення єдності судової практики. Наукове осмислення правової природи сукупності вироків, визначення критеріїв її застосування та вдосконалення законодавчого регулювання сприятимуть підвищенню правової визначеності, належному захисту прав людини, усуненню суперечностей у правозастосуванні та подальшій гармонізації кримінального законодавства України з європейськими стандартами.

Зв'язок з науковими програмами, планами, темами. Дисертація виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт ВНЗ «Національна академія управління» і є складовою наукової теми: «Правове забезпечення суспільних відносин в умовах європейської інтеграції» (державний реєстраційний номер 0122U202084) та відповідно до програмних нормативно-правових документів, зокрема Стратегії розвитку Національної академії правових наук України на 2021-2025 роки, затвердженої постановою загальних зборів Національної академії правових наук України 26.03.2021 р., Стратегії розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 роки, затвердженої указом Президента України № 231/2021 від 11.06.2021.

Особистий внесок здобувача. Сформульовані в дисертації положення, узагальнення, висновки, рекомендації, пропозиції обґрунтовані на підставі особистих досліджень автора, професійного досвіду з юридичної практики, у результаті опрацювання й аналізу наукових, нормативних і статистичних джерел. У спільно опублікованих працях є значний внесок здобувача. У дисертації відображені лише ті положення з опублікованих спільно праць, які є особистим внеском здобувача. Так, особистим внеском здобувача у праці «Умовне звільнення від покарання: проблеми визначення єдиного підходу до застосування Кримінального Закону України» є обґрунтування позиції, що концепція самостійного виконання вироків, яка дозволяє відбувати кілька покарань повністю без урахування принципів складання, не відповідає фундаментальним засадам призначення покарання та принципам пропорційності.

Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів. Основні результати дослідження, сформульовані здобувачем, висновки і практичні рекомендації є теоретично обґрунтованими і достовірними. Достовірність результатів підтверджується аналізом наукових праць українських та іноземних науковців, а також аналізом понад 150 вироків, ухвал та постанов

судів за Єдиним державним реєстром судових рішень у кримінальних справах та кримінальних провадженнях, статистичними даними Державної судової адміністрації України, результатами проведеного анкетування 28 суддів загальної юрисдикції.

Наукова новизна і теоретичне значення отриманих результатів.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є комплексним дослідженням проблематики призначення покарання за сукупністю вироку у кримінальному праві України, у якому сформульовано та науково обґрунтовано низку нових концептуальних положень, висновків і рекомендацій, що мають теоретичне та практичне значення для подальшого розвитку кримінального права й удосконалення практики призначення покарання судами.

уперше:

1) розроблено механізм визначення остаточного покарання у разі виявлення після постановлення вироку кримінальних правопорушень, учинених як до його постановлення, так і після нього, який забезпечує послідовне застосування положень ч. 1, ч. 4 ст. 70 та ст. 71 КК України шляхом окремого призначення покарання за кожне кримінальне правопорушення, визначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень, учинених до та після постановлення вироку, із застосуванням правил ч. 1 і ч. 4 ст. 70 КК України та подальшим визначенням остаточного покарання за сукупністю вироків відповідно до ст. 71 КК України.

2) обґрунтовано, що матеріально-правовою підставою для застосування положень ст. 71 КК України є існування невідбутої частини покарання, призначеного обвинувальним вироком, який набрав законної сили. Такий підхід унеможлиблює застосування ст. 71 КК України до обвинувальних вироків, які ще не набрали законної сили;

3) встановлено, що звільнення від відбування покарання з випробуванням не входить до механізму призначення покарання за правилами ч. 4 ст. 70 КК України, оскільки може бути застосоване лише після визначення остаточного покарання. Такий підхід унеможлиблює альтернативне виконання кількох обвинувальних вироків і не порушує законодавчо встановленого порядку призначення остаточного покарання;

4) запропоновано визначити єдиний порядок обчислення мінімального строку фактичного відбуття остаточного покарання при застосуванні умовно-дострокового звільнення до осіб, яким покарання призначено за статтями 70 і 71 КК України, залежно від ступеня тяжкості найбільш тяжкого кримінального правопорушення, що входить до сукупності.

удосконалено:

5) наукові положення щодо визначення юридичного моменту виникнення кримінально-правових наслідків попереднього обвинувального вироку при застосуванні ст. 71 КК України шляхом обґрунтування, що таким

моментом є набрання обвинувальним вироком законної сили, а не його постановлення;

6) загальні засади призначення покарання за сукупністю вироків шляхом визначення критеріїв здійснення повного або часткового приєднання невідбутої частини покарання, встановивши обов'язок суду враховувати тяжкість нового кримінального правопорушення, характер попередньої злочинної діяльності, обсяг невідбутої частини покарання, поведінку засудженого під час відбування покарання, дані про його особу, наявність пом'якшуючих та обтяжуючих обставин, а також необхідність досягнення мети покарання;

7) науковий підхід до тлумачення ч. 4 ст. 70 КК України шляхом обґрунтування її імперативного характеру. Доведено, що за наявності передбачених законом підстав суд зобов'язаний застосувати цю норму незалежно від порядку виконання попереднього вироку чи особливостей відбування покарання, оскільки кримінальний закон не передбачає винятків із її застосування.

набули подальшого розвитку:

8) пропозиції щодо вдосконалення співвідношення положень ч. 4 ст. 70 та ст. 71 КК України, законодавчо визначивши, що ч. 4 ст. 70 КК України застосовуються до кримінальних правопорушень, учинених до постановлення попереднього обвинувального вироку, але встановлених після його ухвалення, а ст. 71 КК України — виключно у разі вчинення нового кримінального правопорушення після набрання цим вироком законної сили.;

9) підходи до правового регулювання призначення покарання за сукупністю вироків шляхом адаптації позитивного досвіду Німеччини, Швейцарії, Франції, Польщі та Болгарії щодо нормативного визначення загальних засад призначення покарання, меж суддівської дискреції та деталізації правил призначення покарання за множинності кримінальних правопорушень.

У роботі запропоновані окремі зміни та доповнення до Кримінального кодексу України.

Практичне значення одержаних результатів. Практичне значення одержаних результатів, полягає в тому, що вони становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес. Сформульовані в дослідженні теоретичні положення, пропозиції, рекомендації та висновки були використані у: правозастосуванні — під час застосування норм кримінального законодавства України, які регулюють призначення покарання за сукупністю вироків (довідка від 05.06.2026 про впровадження результатів дисертаційного дослідження у практичну діяльність Дніпровського районного суду м. Києва); у навчальному процесі — викладачами кафедри публічного та приватного права ВНЗ «Національна академія управління» при підготовці та проведенні лекцій і семінарських занять із навчальних дисциплін: «Кримінальне право України. Загальна частина», «Кримінальне право України. Особлива частина»,

«Актуальні проблеми кримінального права і процесу України» (акт впровадження результатів дослідження у освітній процес 27.05.2026 р.).

Повнота опублікованих результатів дисертації. Основні теоретичні положення і висновки дисертації відображені у 4 наукових статтях, опублікованих у наукових виданнях, що входять до переліку фахових для юридичних наук видань, а також у 2 тезах, опублікованих за результатами науково-практичних конференцій.

Відомості про апробацію результатів. Основні положення дисертаційної роботи були апробовані на науково-практичних конференціях та круглих столах, зокрема на науково-практичній конференції «Міхновські юридичні читання» (м. Хмельницький, 31 березня 2025 рік), III Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні питання підготовки фахівців для сектору безпеки і оборони України в умовах війни» (м. Кропивницький, 16 квітня 2026 р.).

Відповідність принципам академічної доброчесності. Розглянувши звіт подібності щодо перевірки на плагіат, встановлено, що дисертація Гаєвського Олега Сергійовича на тему: «Призначення покарання за сукупністю вироків у кримінальному праві України», є результатом самостійних досліджень здобувача, не містить елементів плагіату, текстових запозичень, фактів використання ідей, наукових результатів без посилання на джерело. Використані ідеї, результати та тести інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Загальний висновок. Дисертаційна робота здобувача Гаєвського Олега Сергійовича на тему: «Призначення покарання за сукупністю вироків у кримінальному праві України» є завершеною науковою працею, в якій вирішено наукову проблему – поглиблення теоретичних засад, розширення методичного інструментарію та розроблення рекомендацій щодо удосконалення призначення покарання за сукупністю вироків у кримінальному праві України.

За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація «Призначення покарання за сукупністю вироків у кримінальному праві України» відповідає паспорту спеціальності 081 «Право», галузь знань 08 «Право» та вимогам Постанови КМУ «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 року № 44 та Наказу МОН «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40.

Дисертація Гаєвського Олега Сергійовича на тему: «Призначення покарання за сукупністю вироків у кримінальному праві України» рекомендується до подання до разової спеціалізованої вченої ради для захисту на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право».

Результати відкритого голосування розширеного засідання кафедри публічного та приватного права ВНЗ «Національна академія управління» від 01 липня 2026 року, протокол № 12 щодо затвердження висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації:

РЕЗУЛЬТАТИ ГОЛОСУВАННЯ:

«ЗА» – 15;

«ПРОТИ» – немає;

«УТРИМАЛИСЬ» – немає;

«НЕ ГОЛОСУВАЛИ» – немає.

Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації прийнято одностанно.

Головуюча

заступник завідувача кафедри публічного та приватного права
ВНЗ «Національна академія управління»
канд. юрид. наук

Олена ШНИПКО